Ч. 117 Второк 27 мая (8 червня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Що чувати в Грециї і на Креті?

Роз'єм, який настав фактично межи обома воюючими арміями в Тесалиї і Епірусї, не був ще до дня 5 с. м. т. є. до минувшої суботи формально підписаний, а навіть ще до сеї пори незвістно чи він вже підписаний, чи нї. Доси лиш вели ся переговори, котрі малы установити услівя, під якими роз'єм по всїй формальности має бути установлений. Мимо того однакож нема обави, щоби війна на ново вибухла. Греция аж тепер переконала ся, що не вдїє нїчого, що не може на нїкого числити і що ті, котрі дораджували до війни, що найменше перечислили ся в своїх надіях, коли вже не дїлали просто в якімсь злім намірі. Нинї можна вже сказати, що Греция приперта силою фактів скапітулювала і готова до заключеня мира, готова навіть відступити від своїх претенсий, лиш хотїла би, щоби тягар, який спаде через нещасливу війну на грецку державу, був як найменший; она ще торгує ся, а скілько виторгує, се покаже ся мабуть вже сими днями. Впрочім і Туреччина не може ставити великих претенсий, бо остаточно від фінансово зруйнованої держави не видобуде нїчого. Здаєсь навіть, що Туреччина не буде мати тої сатисфакциї, щоби задержала Тесалїю аж до часу сплати Грециєю відшкодованя военного, бо та сплата могла би остаточно потягнути ся і кілька десятків лїт, а Тесалїя за той час силою обставин стала би провінциєю турецкою, на що би держави европейскі певно не згодили ся.

Перервані від часу вибуху грецко-турецкої війни безпосередні зносини поміж дворами росийским і грецким навязано на ново. Король Юрий вислав перед кількома днями лист до царя Николая, в котрім складає росийскому монархови горячу подяку за єго інтервенцию в справі заключеня роз'єму і додає просьбу, щоби держави схотїли вимогти на Туреччинї такі услівя мира, котрі не накладали би на Грецию надмірних жертв.

Грецкий президент кабінету Раллї впевнив представителів держав, що грецке правительство годить ся на заведене автономії на Креті і не зробить нїчого такого, що могло би бути для Кретийців заохотою до ставляня дальше опору волї держав.

З Атен доносять, що предсїдатель товариства „Етнїке Гетайрія“, Михайло Меляс, зложить вскорі свій уряд. Вість о наміренім постановленю єго в стан обжалованя здаєть ся передчасна. Однако на кождий случай то факт, що він над'уживав свого великого впливу на хід подій в Грециї. Меляс був як раз тим, що розсївав вісти о рішучих обіцянках Анґлиї, що она прийде Грециї на поміч, обманював грецке населенє тими вістями і тим способом зробив положенє корони дуже тяжким.

З Льондона пишуть до Pol. Correspondenz: В тутешних дипльоматичних кругах обговорюють з великою симпатиєю кандидатуру кн. Франц Йосифа Батенберґского на ґубернатора Крети. На кождий спосіб поголоска випереджує дїло, бо доси ще іменованє єго на ґубернатора не звершило ся.

Часопись Nord заявляє, що коли грецкі войска полишили Крету, то справа кретийска війшла на нову дорогу. Греция рішучо заявила ворохобникам, що мусять піддати ся волї держав і згодити ся на жертвувану їм автономію. Розрухи на острові цїлком не перешкодять Европі, аби не мала перевести свою марну задачу на Креті. Маючи достаточну силу оружну на острові, держави з'уміють примусити населенє до пошанованя своєї волї, а головно здержати магометан, котрі показують ся там дуже неспокійним елементом.

З Царгорода телеґрафують: В часї наради амбасадорів над автономічним зарядом Крети згоджено ся в основі на проєкт француский. Лише що-до способу поступованя піднїс італїяньский амбасадор сумнїв, чи не булоби відповіднійше взяти ся до полагодженя кретийских справ аж по заключеню мира між Грециєю а Туреччиною.

Звістний проводир ворохобників на Креті Гаґі Михайло оголосив в окрузї Кидонїя манїфест, в котрім заповідає, що по відходї грецких войск він обіймає заряд округа і розпише вибори до народних зборів, вкінци взиває християн, щоби здержали ся від всяких насильств супротив магомедан.

Здаєть ся, що між ворохобниками на Креті настав настрій о много спокійнїйший і они тепер прихилились би до згоди.

Берлиньска Post доносить з Відня: З доброго поінформованого жерела довідуємо ся, що мнимі протести держав против прилученя Тесалиї до Туреччини суть лиш прихильними радами. Надїють ся, що султан як звичайно уступить і признають, що на случай опору,

---

32)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

XVIII.

Чотири тиждні минуло від приїзду Мариянa в Рудцї мазовецкій. Цїлий той час здавалось був він веселий, спокій видний був на єго лици, на чолї не було задуми і в очах не видко було суму так природного в єго положеню, що певне не здивував би тих, котрі знали би стан єго ума і серця так добре як ми. Мариян віддав ся цїлком обовязкам сина. Старав ся всїми способами лагодити журбу нещастного вітця і немов роз'яснювати єго хмарний вечер. Отже коли гадав о Варшаві, коли який неспокій заволодїв єго серцем і образ хорошого молодця, котрого сам умістив коло коханки, будив в нїм часом вздрість та давав єму почути той прикрий біль, яким она людскій груди діймає, коли починає єї дерти своїми кигтями — діялось то тодї, коли був сам, коли не міг заснути і ходив по кілька годин по темній комнатї, або не вважаючи на осїнний холод блукав по мовчаливім і понурім лїсї та топтав самітно землю покриту жовтим листем.

Але на початку пятого тиждня відобрав лист від Гнатка. Молодий і хороший оборонець, що єго бідний горбатий полишив на сторожи свого добра, доносив єму, що повірені єго опіцї панї здорові, що нїчого не стало ся, що могло би єго тревожити, що єго отець буває там часто і робить великі поступи в серци панни Уршулї. О собі згадав Гнатко лише мимоходом, немов би гадав, що настрій єго ума і серця був приятелеви рівнодушний.

То ударило Мяриянa тим більше, що лист взагалї видав ся єму якийсь неприродний, не мав в собі тої щирости, якої жадає ся від приятеля, не містив тої приятної балаканки, котра вказує, що той хто єго писав гадає лише о тім, до кого пише і занятий виключно охотою повідомити єго о всїм, навіть о дрібницях, для инших маловажних, а для приятеля милих і пожаданих.

То вкололо єго до глубини серця і він почав думати о ріжних нещастях, які лише єго буйна уява могла утворити. Не міг собі найти місця, а відчитавши кілька разів той лист, що видавав ся єму чим раз більше підозрінним і в котрого складї, доборі слів, зворотах, навіть в протинках і точках відкривав що-раз більше слїдів нещастя, яке мало на него спасти, постановив чим скорше зібрати ся і виїхати. Єго відвідини на Димівщинї ще більше причинили ся до того, що рішив приспішити свій виїзд. Панї Шумейкова дістала також листи з Варшави від панї Больковскої і від Уршулї. Лист старушки був повний похвал для Гнатка. Она не могла досить наоповідати ся, який то честний, який ввічливий, який хороший хлопець. Довгі осїннї вечері сходять їм на милій розмові, він уміє все щось винайти аби они не скучали; навіть в льотерию грає з ними радо і єї то дуже бавить, коли він так совістно числить і забирає з собою всї фасольки, які виграє від Уршулї. Часом знов приносить хороші книжки і в голос їм читає, а читає так добре, що і она і Уршуля не можуть наслухатись. По таких похвалах була замітка, яка то велика шкода, що такий порядний молодець не має хочби якого малого удержаня — „бо яка би то була пара з нашою Уршулею. Обоє такі молоді, такі красні, такі добрі і так їм добре, коли разом суть“.

В листї-ж Уршулї не було нї слова о Гнатку, але за те повно похвал о пану Анзельмі вказуючих, яка она єму вдячна, що займав ся нею, як їй весело кілько разів прийде, як їй мило тодї господарити, коли в недїлю і сьвята задержує бабуся доброго старця на обід. Аж при кінци були ті слова: „Пана Марияна прошу сердечно поздоровити і донести нам коли приїде“.

Добродушна Шумейкова гадаючи, що зробить найбільшу радість Мариянови, коли повідомить єго о таких сердечних висказах про особи, які він впровадив до дому панї Больковскої, показала єму оба листи. Мариян читав їх дрожачи і борючись з собою, щоби не видати ся з прикрим враженєм, яке на него зробили і попращавши трохи здивовану женщину, що якось не так дуже утїшив ся як она сподївала ся, побіг скоро до дому і не оглянувшись коли найшов ся в своїй комнатї, замкнув ся на ключ.

Тодї почав розбирати і важити кожде слово, котре лиш раз перечитав, а так добре затямив. Всьо було там для него аж надто ясне і не потребувало толкованя. Похвали молодого чоловіка в устах старушки, що так вірила в

держави не виступлять против Туреччини. Правительство турецке згодилось би і на таку границю, яку проєктовало на конґресі берлиньскім, т. є. що північна Тесалія припала би Туреччині, полуднева Греції.

Новинки.

Львів дня 7-го червня 1897.

— Доповняючий вибір трех членів ради повітової в Горлицях, а то одного з ґрупи громад сільских, розписала Президия ц. к. Намістництва на день 15-го, одного члена з ґрупи громад міских на 17-го і одного члена з ґрупи більшої посїлости на 17-го липня с. р.

— Загальні збори членів товариства „Руска Бурса сьв. Йоана Хрестителя в Дрогобичи" відбудуть ся дня 1-го н. ст. липня с. р. в комнатах Руского касина в Дрогобичи точно о годині $5^1/_2$ пополудни з слідуючою програмою: а) справоздане секретаря і касиєра; б) провірене рахунків; в) уділене уступаючому видїлови абсолюторий; г) вибір предсїдателя, 6 членів видїлових і 3 заступників; д) рішене внесень видїлу і поодиноких членів — уділене новому видїлови інструкциї; е) рішене відкликів членів; ж) інтерпеляциї. Все точно після § 4 устава товариства. В день сих зборів відправить ся о годині $7^1/_2$ рано літурґія за душі усопших членів товариства. — За видїл *о. Полієвкт* предсїдатель, *о. Антін Рудницький* секретар.

— Арештоване розбійника. З Бялої доносять: Перед пів роком довершено в Плес на Шлезку пруским розбійничого убийства на банкірі Коні і забрано значну готівку з контори. Властям пруским і австрийскій жандармерії удало ся попасти на слїд злочинців, трех звістних і кілька разів вже караних волоцюгів бяльского повіта. Двох з них арештовано кілька днів по довершенім злочині недалеко Бялої і відставлено до окружного суду в Вадовицях, де один з них отруїв ся у вязници, а перед смертию признав ся до злочину і виявив своїх товаришів. Мимо того, третого з них, найнебезпечнїйшого Влодарского, не можна було зловити, бо укривав ся в доохрестних горах і лїсах і вспів кілька разів утечи перед погонею, ба навіть три місяці перебував у Відни під прибраним назвищем. Дня 2-го с. м. появив ся знов в околици Бялої, а висланий за ним жандарм попав на єго слїд і пустив ся за ним в погоню. Утїкаючи перед жандармом, добіг Влодарский аж під саму Бялу і може було би єму удало ся і сим разом утечи, коли-б случайно з другої сторони не надійшов жандарм Лех, що як раз вертав до дому зі служби о годинї 3-ій пополудни. Побачивши жандарма, укрив ся Влодарский в придорожних корчах, а коли жандарм, котрому видало ся підозрінім поведене Влодарского, наблизив ся до тих корчів, аби єго звідтам виполошити, почав Влодарский стріляти до него з револьвера. Жандарм стрілив і собі, але не поцїлив і тодї опришок вискочив з корчів і почав утїкати. Жандарм утомлений кільканайцятьгодинною службою не міг єго зловити анї стріляти, бо в поли робило богато людий і він легко міг би був поцїлити невинного. Однако мимо того гнав за убийником, добуваючи послїдних сил, а на поміч прийшло єму кількох людий, що робили в поли. Тодї Влодарский почав знов стріляти, поцїлив одного з погонї смертно в черево, а другого тяжко в уста. Инші пересталп за ним гнати, але жандарм з нараженєм власного житя, бо опришок відвертав ся що хвилї і стріляв до него, біг за ним дальше аж під перші доми в Бялій. Доперва тут один муляр, що стояв на руштованю, вхопив кусень цеґли і влучив злочинця в чоло. Ударений задержав ся хвильку і з того скористав жандарм, прискочив до него та зловив єго. Раневих перенесено до шпиталя, де помимо лїкарскої помочи помер поцїлений в черево 19-лїтний хлопець Гома. Житю другого, раненого в уста, не грозить небезпечність, хоч рана дуже тяжка. Оногди в полудне відвезено Влодарского до суду в Вадовицях під сильною сторожию жандармів і поліциї, котра була потрібна не так длятого, щоби не допустити до утечі злочинця, як радше аби єго охоронити перед местию населення, що залягло товпами улиці ведучі з суду до дврця і грозило опришкови смертию.

Телеґрами.

Триєст 7 червня. У фабрици штучних огнів Фінстервальда і Брандолїна лучила ся експльозия. Величезна скількість штучних огнів при страшнім гуку вилетїла у воздух. Отець Фінстервальда і один ученик тяжко попарені.

Рим 7 червня. Прибуло тут двох висших анґлїйских официрів, щоби уложити условя відступленя Касалї Анґлії.

Льондон 7 червня. З Атин доносять, що там знов віджили надії на користні условя мира. Іменно мав король одержати запевнене, що Росия підопре Грецию і не дозволить до забору Туреччиною Тесалії.

Переписка зі всїми і для всїх.

Академік: 1) Книжок, що учать т. зв. доброго тону, єсть богато в польскій і німецкій літературі; в руській нема. В польскій єсть їх менше і гірші (значить ся, за мало всесторонні), в німецкій більше і ліпші. Ми вже кілька разів подавали їх заголовки. Що-до польских то розвідайте ся в першій ліпшій книгарни, а з німецких можемо Вам припоручити: Franz Ebhardt, der gute Ton, книжка, що правда, дорога бо коштує 6 зр., але дуже гарне видане, а передовсім трактує справу дуже всесторонно і зі становища поважно розумного, не лиш чисто звичаєвого, значить ся не припоручає таких звичаїв в товарискім поведеню, котрі з поглядом всесторонно і високо образованого чоловіка не дадуть ся погодити. Инша річ що-до материялу, котрий би мав служити до забави і розвеселеня товариства. О скілько знаємо, таких книжок в польскій літературі нема; в німецкій знов єсть така маса, що далось би зложити з них велику бібліотеку. Книжки ті увзглядняють всїлякі хвилї житя і трактують предмет дуже

слова своєї внучки, показували очевидно, що й она поділяє гадку бабуні. Замітка, що шкода, що такий молодець не має приличного удержаня, була без сумнїву лише повторенєм і відгомоном подібних заміток, які певне бабуня і внучка в довірочній розмові нераз робили, а додаток: що би то була за пара! — зроблений імовірно також за відомостию Уршулї і найпевнійше потвержене в єї серци, бо не можна припустити, аби она не читала листу бабунї. Забиране вибраної фасолї було незбитим доказом, що Гнатко полюбив єї пристрасно, коли привязує таку вагу до кождої дрібницї, до якої діткнула ся єї рука. То знов, що Уршуля не згадувала о Гнатку в своїм листї, доказувало наглядно, що єї серце лише ним заняте, тим більше, що не сьміла згадати єго імени, а так широко розписала ся о вітци, що всьо очевидно мало розуміти ся і о синї. Сердечне поздоровлене, яке єму прислала, було лише милостинею, даною з милосердия, було витертим грошем, який кинула єму, знаючи, що витягає до неї свою руку; вкінци просьба, аби їй доносено, коли приїде була ознакою страху, аби не приїхав несподївано і не помішав їх щастя.

Такі і подібні уваги над словами, що певне не мали того значіня, робила та заздрість, що вже на добре загнїздила ся в серци бідного горбатого і затрувала єго спокій. Кілька годин ходив з кута в кут пережуваючи ту отрую і з кождою хвилею бачив перед своїми устами щораз нову і щораз повнїйшу чашу. Вкінци чуючи, що не видержить здалека такого прикрого удару, а до того роздумавши, що кожде нещастє страшнїйше о много тодї, коли єго дожидає ся і уява збільшає єго розмір, нїж тодї коли чоловік осьмілить ся змірити ся з ним і зблизька споглянути єму в очи, зірвав ся Мариян з ліжка, на котре був кинув ся утомлений, прикликав служачого, велїв спакувати свої річи, а сам пішов попрощати вітця.

Пан Януш здивував ся і зажурив ся такою наглою постановою сина. Але не догадуючи ся цїлком правдивої причини, думав, що то може наслїдок нудьги в самотнім і пустім домі, а передовсім туга за працею, якої артист привиклий до працї, мусить дізнавати. Тому й не противив ся намиранию Марияна, тим більше, що знав єго сильну волю в кождій постанові і зміркував з тону єго бесїди, що не дасть ся відвести від свого наміру.

— Любий сину — сказав єму — було би менї мило бути з тобою довше. Сам то бачиш, що я трохи віджив при тобі, але я то добре розумію, що тут тобі скучно і за працею тужно. Чоловік привиклий до свого варстату не може без него жити. Маляр без своєї кисти, писатель без свого столика жиє лише половину житя. Ідь-же і працюй, бо то твоє житє. Щоби тобі ще ширше поле отворити до твого званя, возьми ту підмогу, дорогий сину.

Вийняв з свого столика спору пачку і з слезою в оцї віддаючи єї Марианови сказав:

— Тут маєш тисяч талярів, котрі я вже давнїйше приладив для тебе. При твоїм ощаднім житю може то тобі вистати на кілька лїт в Дрезднї, де проведеш час з більшою користию для себе як у Варшаві. Ґалерия дрезденьска отворить тобі очи в многих річах, що дотикають твоєї штуки; а я замкну спокійнїйше своє житє, коли буду видїти, що уживаєш сил, які тобі Бог дав в пожитком для себе і для краю. Бо кождий отець жиє в своїх дїтях і лише їх щастє і поводжене дає єму радість і приготовляє до спокійної смерти.

То сказавши залив ся пан Януш сльозами і притиснув голову Марияна до своїх груди. Та доброта та ніжність вітця зробила на серцю сина дивне враженє. Зразу хотів упасти єму до ніг, признати ся до своїх чувств, які так глубоко таїв і не приймити дару, з котрого в теперішнім своїм положеню не міг користати. Але сором обняв єго. Визнати любов для женщини здавалось єму неподібним навіть перед вітцем, бо навіть отець не міг би бути до тої степени засліплений, щоби не назвав єго пристрасти нерозумом і шаленостию. Тому здержав ся бідний горбатий по короткій але прикрій борбі, а погадавши що коли єго нещастє єсть дїйстно таке велике, як собі уявляв, коли прийде єму виречи ся найсолодшої надії, яку від тілько лїт випестив в своїм серци, то тодї виїзд з краю і праця стануть для него конечностию і одинокою охороною против розпуки. Схилив ся проте до колін вітця, стиснув їх зі сльозами і з вдячностию приймив єго дар. На другий день, мимо вітру, що забивав дощем і снїгом, мимо страшної осїнної дороги, попрощавши може на все той дім, де узрів сьвіт і виступив до тяжкої борби з житєм, пустив ся в дорогу.

Тимчасом у Варшаві було двоє людий, для котрих жовтень і надходячий падолист одїв ся в маєву принаду. Сонце родячого ся чувства огрівало їх душу а очи їх урадовані спільним видом бачили всюди цвіти і зелень. А однако нїчого не змінило ся довкола них. Їх житє ішло давним ладом, лиш та була ріжниця, що кожда робота ішла скорше і веселїйше. Уршуля знала, що коли надійде вечер, прийде Гнатко. Він знав також, що коли виби єго година і він отворить двері тихого мешканя, застане єї з роботою в руцї, може дожидаючу аж задзвонить клямка, з чудовим румянцем на лици і ще більше чудовим усьміхом, як повитає єго з тою неложною радостию, якої нїяка шкука не зуміє удати. Тодї знали обоє, що коли сядуть напротив себе, розпічне ся розмова легка, весела, невимушена, що не будуть прибирати слів і зворотів. Кожда дрібниця щоденного житя стане невичерпаною материєю і слова попливуть голосним ручаєм, що живо і круто пове ся, а буде такий прозрачний, що на єго днї можна би почислити всї камінцї і зерната піску. Якже могли бачити жовтневі мраки і чути холод і вогкість падолиста!

Часим предметом їх розмов був і Мариян. Тодї не таїла Уршуля свого привязаня, своєї вдячности і того обожаня, яке мала для єго розуму, таланту і характеру; тодї і Гнатко виливав ся з чувством приязни для товариша, котрому завдячував своє образоване, котрого примір і сильне а пересьвідчуюче слово зложило в єго голові і серцю тілько добрих зерен. З дивним занятєм слухала Уршуля, коли оповідав їй їх шкільні події, їх спільне житє в Луковї, обставини які звязали їх братньою любовию, всї пригоди, в котрих він був заборолом

подрібно: суть н. пр. книжки котрі учать, як обходити „розплїтини" (по нїмецки Polterabend, день перед весїлєм, коли молоду розплїтають і плетут їй вінець) і весїлє; які виголошувати тоасти, бесїди, поезиї і т. п. при чарці; як забавляти цїле товариство і т. д. Розумїє ся, що всї ті книжки обчислені лиш на звичаї в Нїмеччинї. Для приміру наведемо Вам ось хоч би такі: Das neue Vertragsbuch, eine reiche Auswahl ernster u. heiterer Declamationsstücke, v. L Rosner; Anekdoten-Bibliothek für Haus u. Familie, für Jung u. Alt. (3 зр. 30 кр.). Кокетувати не учить нїяка книжка, бо то річ погана. У нас, значить ся, у нас в краю взагалї без взгляду на суспільність, уживають сего слова дуже часто не розуміючи єго правдивого значіня. Слово се пішло з Франциї, де именем „кокоти" (cocotte значить „курочка") називають розпустних дївчат з т. зв. пів-сьвіта. Кокетувати значить отже тілько, що вабити до себе. — 2) Недужому, о котрім згадуєте, треба би передовсїм удати ся до якогось доброго лїкаря-хірурґа н. пр. до дра Шрама або до дра Барońча. Бандажист то лиш звичайний собі ремісник, котрий робить бандажі, корсети, штучні ноги (кулї) і т. п. після того, як прикаже лїкар. Таким бандажистом єсть н. пр. Рудольф Манн, ул. Театральна ч. 2. — **Ю. Д.—Д.**: Вкладки до галицкої каси ощадности у Львові можна посилати і почтою. Адреса: Галицка каса ощадности у Львові, ул. Кароля Людвика, ріг Ягайлоньскої. В листї треба докладно подати свою адресу і сказати, чи вкладка має бути лиш вложена, чи завінкульована. Ся каса ощадности дає лиш 4 зр. від сотки. Каса ощадности в товаристві взаїмного кредиту при „Днїстрі" (Львів, ринок ч. 10) дає 5 зр. від сотки, а „Руска Каса" в Чернївцях (ул. Петровича ч. 2) навіть $5^1/_2$ зр.— **Д. М. в М.**: При іспитї офіцирскім питають очевидно предметів зі служби войскової, отже н. пр. реґуляміну службового, командованя більшими і меншими відділами. Щоби можна робити іспит офіцирский, треба передовсїм служити у войску, а хто служить, той і довідає ся вже, чого питають при іспитї офіцирскім. Ми здогадуємо ся, що Вам о що иншого розходило ся, лиш Ви невідповідно поставили питанє, а именно о то, чого потреба, щоби до служби войскової можна вступити, яко однорічний охотник і опісля складати іспит офіцирский. В сїм случаю питають більше менше тих самих предметів і в тім самім обємі, яких повинен знати ученик, що скінчив яку середну школу. Велику вагу кладуть на знанє нїмецкого язика, історії австрийскої, ґеоґрафії, математики і фізики (з сеї послїдної особливо механїку). Впрочім купіть собі книжочку: Rittmeister Vrtel, Rathgeber für Einjährige Freiwillige, а знайдете там, чого Вам потреба. — **Анд. Б. в Перем.**: 1) О тім, чи до колеґії в Римі будуть на будуче приймані лиш матуристи, взглядно ученики, що скінчили 8 клясу ґімн., не знаємо нїчого. Коли би так мало бути, то се буде в своїм часї сказане в конкурсї, який власть церковна оголошує що року перед початком науки в школах. Впрочім ми би анї Вам анї нїкому не радили шукати лиш хлїба в станї духовнім. Хто шукає хлїба, може знайти его тисячними способами у инших станах, навіть значно скорше і далеко лїпший як в станї духовнім; лиш не треба бути „бандурою", треба уміти кидати ся, шукати, не лякати ся нїякого труду і працї, не встидати ся нїякої честної, хоч би трохи і простої роботи, не забагати зле понимаючого „пановання". Паном можна бути в кождім станї, бо не стан робить чоловіка паном, але чоловік вносить „паньство" в стан. Напишіть, який підручник Ви собі купили і подайте докладно свою адресу, значить ся улицю і нумер дому, а дамо Вам ще листовно кілька важних для Вас рад. — 2) Що-до цїни повного видання творів Федьковича, то напишіть картку з запитанєм до редакциї „Буковини" в Чернївцях ул. Петровича ч. 2. — **Е. П. в Зуб.**: Про живоплоти писали ми вже в „Добрих радах" і там знайдете вже відповідь на деякі Ваші питаня. Тут скажемо ще лиш то, що коли би хто хотїв розводити собі потрібні корчики до живоплотів із зерна, то мусить насамперед завести собі шкілку в городї, а з неї відтак пересаджувати корчики на місце. Найдогіднїйше було би купити собі потрібний материял від огородника; то не богато коштує. — 2) Вашого лїку на біль зубів не подаємо, бо то такий, як богато инших: одним помагають, другим нї, ба й одному і тому самому чоловікови не завсїгди помагають. Одиноким способом на біль зубів єсть лиш або вирвати зіпсований зуб, або затроїти єго. Найважнїйша річ в тім, щоби зуби держати чисто і не допустити до того, щоби они псовали ся. — 3) Збірки всїляких комах, мотилїв і хрущів можна переховувати довго лиш в такий спосіб, що держить ся їх в щільно замкнених коробках на сухім місцї. До коробки вкладає ся ще по куснику камфори. Коли би в збірнику показали ся маленькі комашки, що точать збірку, то найлїпше умочити губку в етері, вложити єї до коробки і коробку щільно заткати. Від етеру вигинуть всї комашки. — 4) Війт в селї єсть властию автономічною. Який він має бути — на то нема постанови, а вичисляти все то, яким він має бути, годї. Від війта можна дуже богато жадати, але у нас при наших обставинах може він лиш як найменше то подати, чого би від него жадало ся. Війт може бути лиш таким, якою єсть громада, бо якого громада собі вибере, таким він і буде. — 5) Молоденьке лоша, котрому мати погибла, можна лиш штучним способом вигодувати. — 6) Купон вишлемо Вам сими днями, скоро лиш его відберемо.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

Мариана против пустоти і глупоти товаришів, а знов Мариян був єго обороною против далеко гірших ворогів молодости, т. є.: против лїнивства і легковаженя всяких обовязків. Часто згадувала також Уршуля о подробицях свого житя на Димівщинї, приписуючи доброті, терпеливости і приязни Марияна то, чим єсть і дякуючи Богу, що їй післав чоловіка, котрий поміг єї души до розбудженя і отворив їй очи на ту дорогу, якою призначено їй іти.

Лише о однїй річи нїколи з собою не говорили, хоч були самі. Та тайна струна, що дзвенїла в їх серцях солодким і згідним звуком, нїколи не парушувалась. Нїяке слово, нїяке порушенє не видобуло на яву їх взаїмної прихильности, не піднесло тої сьвятої заслони, під котрою крила ся тайна їх взаїмного щастя. Тому нїчого не заколотило тих поетичних хвиль, котрі суть найкрасшійшою порою житя, і котрі можна прирівняти до положеня здорової і щасливої дитини, що висить при грудях матери, ссе солодкий єї корм і цїлком не гадає над тим, чому оно здорове і щасливе.

Однако одна дрібниця окрила трохи задумою гарне чоло Уршулї і немов отворила їй очи на стан єї власного серця, як і на чувства Марияна. Одного разу, коли панї Больковска пішла до церкви, Уршуля користаючи з самоти, добула з своєї теки портрет молодця, що єго зробила з памяти і потайки. Приглянувши своїй роботі якийсь час, сїла при своїм столику і почала єї викінчувати. Тодї війшла до комнати Сусанна за якоюсь орудкою, а побачивши що панна дуже занята, приблизила ся на пальцях, станула за єї крісловм і почала заглядати на єї рисунок. Уршуля оглянувшись і побачивши як служниця усьміхає ся, закрила портрет, почервенїла і спитала чого усьміхає ся.

— Коли бо то, прошу паннунції — відповіла Сузанна — подібнїське до того красного панича, що приходить тут до нас від того часу, як пан Мариян поїхав. Ой, він справдї такий хороший, як намальований. Коби то ще зробити єго так фарбами як я бачила щось у пана Марияна, то був би як живий. Але Христе Боже! я на смерть забула — додала Сузанна ударившись по устах — що пан Мариян дуже просив і кілька разів приказував, щоби я борони Боже нїчого паннї не говорила.

— Щож ти там бачила? — спитала Уршуля аби відвернути єї увагу від своєї роботи. — О чім не велїв менї пан Мариян говорити?

— Але паннунця єму нїчого не скажуть, що я виговорила — відповіла Сузанна, котру язик незвичайно свербів. — А впрочім то вже так давно! Він певне і забув, що не велїв говорити — відтак нахиляючись і знизивши голос додала як би в тайнї: — Отже я там бачила паннунцю.

— Мене? — перебила Уршуля — колиж ти мене там бачила?

— Не вас самих, нї, Боже борони — говорила Сузанна — лише намальовану паннунцю, але таку красну як живу.

— Тобі певне привидїлось — сказала Уршуля легко почервенївши і кидаючи оком на папір, що прикривав єї рисунок.

— Ось бачите — відповіла служниця похитуючи головою. — То вже й пан Мариян говорив, що менї привидїлось, що вже пятьдесять лїт як той малюнок зроблений і дуже просив, щоби нїчо не говорити паннунци, що паннунця розгнїває ся за тому дитину, що тамта держить єї на колїнах; а дитинка така красна як ангелик. Правда, тамта не так одїта як паннунця і боса і з дитинкою, але що то має до того, коли Бігми така, як би вам з ока випала.

Уршуля задумала ся і нїчого не відповіла. Сузанна побачивши то, постаяла якийсь час, а відтак не сьміючи вже говорити за чим прийшла, тихо вийшла з комнати, приговорюючи собі:

— Ось маєш! Таки справдї розгнївала ся. Добре пан Мариян говорив, що розгнїває ся. Ой, нема то як держати язик за зубами. Алещож, коли так кортить сказати, що чоловік має на серци. Така то вже моя натура! — І лиха сама на себе, честна і добра служниця вщипнула ся в руку немов хотїла покарати себе за довгий язик. (Дальше буде.)

Рух поїздів зелїзничних

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Скольго і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Скольього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Приходять з

Кракова	1·30	—	8·45	9·10	6·55	9·30	—
Підволочиск	2·30	10·—	—	—	—	3·30	6·—
Підвол. з Підз.	2.15	9·43	—	—	—	3·04	5·35
Черновець	9·50	1·50	—	—	7·30	5·45	9·10
Тернополя	—	—	—	7·52	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·25	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·35	—	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·05	1·51[2]	10·20
Брухович	—	—	—	—	—	8·15	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·49	—
Янова	—	—	—	7·50	1.15	—	—
Янова	—	—	—	8·—[8]	9·01[4]	—	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) Зі Скольього тілько від 1 мая до 30 вересня. [3]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [4]) Від 15 червнядо 31 серпня лише в неділї і сьвята.

За редакцію відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.